

Cena prenumeraty.

z przesyłką:

w Austrii:

rocznie . . . kor. 4.—

półrocznie . . . „ 2.—

kwartalnie . . . „ 1.—

za granicą:

w Niemczech, w Ameryce,
Brazylji i Kanadzie rocznie
6 kron, prenumeratę płaci
się z góry.Nieopieczętowane reklama-
cje w obrębie Austriackim
wolne od opłaty pocztowej.Rękopisów się nie zwraca.
Nie przyjmuje się listów
nieopłaconych.

Telefonu Nr. 2008, VI.

PRAWDA

**pismo poświęcone sprawom religijnym, narodowym,
politycznym, gospodarskim i rozrywce.***„Jesli Pan nie zbuduje domu, próżno pracowali, którzy go budują.“ Psalm 126.***Wychodzi co sobotę.**Prenumeratę
oraz wszelkie koresponden-
cje nadesłać należy pod adz.Redakcja „Prawy“
Kraków, ulica Stolarska I. 6.Biuro redakcyi otwarte co-
dziennie, z wyjątkiem świąt
i niedziel, od godz. 8—12
przed poł. i od 2—3 po poł.**Ogłoszenia**za 1 wiersz petytowy jedno-
lamowy lub jego miejsca
20 hal. Nadesłane za wiersz
50 hal. Przy kilkorazowym
ogłaszaniu odpowiedni rabat**Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!**

Z polityki światowej.

Miesiące letnie, a szczególnie lipiec i sierpień, nazywają zwykle politycy miesiącami ogórkowemi, to znaczy, że w tej porze nic się ważniejszego w polityce nie dzieje. Parlamenty, ministrowie i panujący rozjeżdżają się w tym czasie na wypoczynek w różne strony świata, każdy polityk pragnie przede wszystkim uspokoić swoje stargane nerwy i zaczerpnąć nowych sił do dalszych wysiłków i do dalszej szarpaniny.

Tegoroczne miesiące letnie miały jednak charakter wyjątkowy, nie tylko bowiem, że pogoda niedopisywała, a deszczu było więcej niż po inne lata, ale obok tego także i polityka nie dawała ludziom spokoju. Wydarzyło się bowiem w tym czasie i przygotowało wiele rzeczy takich, które na losy państw i narodów wywrą niewątpliwie wpływ niemały.

Rozpoczynając od nas samych, wypada nam najpierwej wspomnieć, że właśnie tego lata w połowie lipca odbyła się w Krakowie tak wspaniała, a serca polskie tak krzepiąca, uroczystość na pamiątkę zwycięstwa pod Grunwaldem. Uroczystość ta zyskała światowy rozgłos, wszystkie dzienniki o niej się rozpisywały, przypomniawszy ona też światu istnienie narodu wielkiego a tak nieszczęśliwego, który pomimo wszelkich rozpaczliwych wysiłków jego wrogów, przecież żyje, dźwiga się i rozwija.

Wystąpienie i mowy cesarza Wilhelma II w Poznaniu.

Od naszych uroczystości grunwaldzkich, najbliższym jest przejście do późniejszych o miesiąc, wystąpienie cesarza Wilhelma II, tego z łaski polskiej możnego następcy pogromionych przed 500 laty Krzyżaków.

Celem podniesienia niemczyzny na prastarej polskiej ziemi, postanowił rząd pruski wybudować w Poznaniu wspaniałą zamek jako królewską rezydencję. Dzieło doprowadzono istotnie do skutku. Zamek w stylu bardzo ociężałym i brzydkim, zbudowali niemieccy budowniczo wie a 26 sierpnia dokonał sam cesarz jego poświęcenia i otwarcia.

Uważano powszechnie uroczystość poświęcenia królewskiego zamku w Poznaniu, właśnie w

roku 1910 jako odwet na Polakach za uroczystości Grunwaldzkie w Krakowie. Były też one istotnie czemś w tym rodzaju. Już sam fakt przybycia Wilhelma w rocznicę Grunwaldu do prastarej polskiej stolicy, był obelgą Polakom w oczy rzuconą. Zakrwawić się też musiało każde serce polskie, gdy go doszła wiadomość, że w stolicy Chrobrego, Bolesława, rozpiera się w 500 lat po Grunwaldzie butny Prusak i ogłasza tam przynależność polskiej ziemi na zawsze do Niemiec. W uroczystościach niemieckich wzięło podobno udział także paru Polaków, piastujących dworskie urzędy. Żal nam tych biedaków, tych potomków dawnych polskich rodów. Pytamy jednak, po co oni tam leżli, czy myślą może, że w taki sposób udobruchają Prusaka?

Pomimo pozorów, nie można przecież twierdzić, aby uroczystości Poznańskie były odwetem za Kraków. Wilhelm II nie wspomniał wcale o Polakach, ani jednym słowem ich nie podrażnił, a co najważniejsze, o ustawie wywłaszczającej i o wywłaszczaniu wcale nie mówił. Przyjmował w Poznaniu licznych dygnitarzy, konferował z członkami komisji kolonizacyjnej, ale słowo wywłaszczenie z ust jego nie padło ani razu. Wywołało też takie Wilhelma zachowanie się wielkie przerażenie i niezadowolenie w obozie hakatystów. Wynika bowiem z niego, że ustawa wywłaszczająca w najbliższym czasie zastosowania nie znajdzie. Jakże mogą być takiego postępowania głębsze przyczyny, to trudno dociec i wykazać. Może odgrywa tu pewną rolę stanowisko Koła polskiego w Wiedniu, może rady udzielane przez austro-węgierskiego przyjaciela, sojusznika, może stanowisko Niemiec, zajęte obecnie wobec Rosyi, a może także i brak pieniędzy w kasie komisji kolonizacyjnej. To wszystko jest możliwe, ale koniec końców, fakt jest faktem, że Wilhelm o wywłaszczeniu słyszeć nie chce. Powiedział nawet Niemcom w prowincjach nadgranicznych osiadłych, że zrobił dla nich już wszystko, co tylko uczynić mógł, reszta od nich samych zależy, rząd dla niemczyzny na kresach, nic więcej uczynić nie może.

Nauka dla Polaków.

Z przedstawionego powyżej zachowania się cesarza Wilhelma w Poznaniu, jakież da się wycią-

gnąć wniosek: jaka dla nas nauka? Oto ta, że w polityce nie nie znaczą uczucia, ale rozstrzygają interesy i pewne z góry układane plany i kombinacje. Okazuje się też teraz najlepiej, do jakiego stopnia marne i wprost dziecinne były przestrogi naszych konserwatywnych strachajłów przed następstwami uroczystości grunwaldzkich. Zbabrali się ci panowie przed całym narodem, odstręczyli obywatelstwo i szlachtę od wzięcia na większą skalę udziału w uroczystościach i cóż osiągnęli? Wielki obchód narodowy odbył się i bez nich, a odbył się w sposób nad wyraz podniosły, zwrócił uwagę świata, a wrogów naszych zamiast rozjuszyc, podniecał raczej do szacunku i umiarkowania. Wywłaszczenie pomimo Grunwaldu nie przyjdzie na razie do skutku. A nie przyjdzie dlaczego? Bo nie leży ono obecnie ani w interesie ani w planach polityki pruskiej. Gdyby zaś było inaczej, toby Prusacy zaraz wywłaszczać zaczęli, choćbyśmy byli całkiem o Grunwaldzie zapomnieli i siedzieli cicho, jak wszyscy pod miotłą. Może też nasza galicyjska arystokratyczna konserwa skorzysta narazie raz z tej nauki, jaką obecnie otrzymała i nie zechce nadal odosabniać się do tego stopnia od całości narodu. Może ci panowie zrozumieją w końcu, że na ich postępowaniu nie naród traci, ale oni zasypują się do reszty i przestają być w organizmie narodu pożytecznym czynnikiem. Narodowość polska dzisiaj nie opiera się już na jednej warstwie, ale na cóż zjeździe ta warstwa, dawniej naród stanowiąca, jeżeli straci czucie z duszą narodu? Na to pytanie niechaj sami sobie odpowiedzą ci Panowie, którzy ze strachu przed Prusakami pochowali się w czasie uroczystości Grunwaldzkich w myszą dziurę.

Dalsze mowy Wilhelma.

Z Poznania udał się Wilhelm do Królewca i tu znowu palnął mowę, która zwróciła uwagę świata, a opinie publiczną w Niemczech w wysokim stopniu rozjątrzyła. W mowie tej wymierzył (twierdzą) poprostu policzek wszelkim konstytucyjnym w państwie urządzeniom, oświadczając, że jego opinie parlamentu i narodu nic nie obchodzą, że uważa siebie za wybrańca i narzędzie w ręku Boga, że będzie działał i rządził na swój sposób bez oglądania się na kogokolwiek.

Takie lekceważenie konstytucyjnych urzędzeń, tudzież woli narodu, doprowadziło Niemców do wściekłości. Rzuciły się też dzienniki na cesarską mowę i wymicowały ją w sposób gruntowny.

Dotknął Wilhelm w swojej mowie także sprawy kobiecej i zwrócił się przeciw dążeniom kobiet do zdobywania sobie wyższej oświaty i samodzielnym stanowisk. Kazał kobietom niemieckim iść do kuchni i zajmować się dziećmi. Nie powiedział im jednak, czem mają zastąpić w czasach dzisiejszej okropnej drożyzny brak dochodów i środków na utrzymanie rodziny. Mężczyzna, żeby ręce zdarł, to nie zarobi tyle, ile na życie rodziny potrzeba. Któż więc ma zarobić resztę brakującą, jeżeli kobieta nie zarobi? Czy może cesarz Wilhelm doda resztę? Ustęp o kobietach dzienniki również surowo potępiły.

Prawie wszystkie zgodziły się na to, że mowa królewiecka, to woda na młyn socjalistyczny, i że żadna agitacja nie mogła zjednać socjalizmo-

wi przy przyszłych wyborach więcej głosów. Trudno zaiste przewidzieć, do czego Wilhelm przez takie postępowanie w końcu doprowadzi. O Polakach w mowie królewieckiej także nie wspominał, podniósł nawet, że każdemu szczepowi należy pozostawić jego właściwość. Dziwna to zaiste uwaga w ustach człowieka, który parę lat temu mówił w tej samej prowincji o sarmackiej bezczelności. O Grunwaldzie i o odwecie za niego nie wspominał nawet w Malborgu, w dawnej Krzyżaków siedzibie.

(Dokończenie nastąpi).

Katolicki książę bawarski Ludwik o wierze katolickiej.

Przy położeniu kamienia węgielnego kościoła katolickiego w Altötting w Bawaryi dnia 28 sierpnia r. b. powiedział przysły król bawarski, obecny książę Ludwik, co następuje:

„Dziękuję Panu Bogu, że pochodzę od rodziców katolickich i wychowany jestem w religii katolickiej. Zawsze występowałem w obronie naszej katolickiej religii, ponieważ jestem przekonany, że jest jedynie prawdziwą religią. To moje wewnętrzne przekonanie każdego czasu oświadczałem, nie na to, aby znaleźć zewnętrzne honory i oklaski, lecz ponieważ to jest moje najgłębsze religijne przekonanie. Religia katolicka pozwala każdemu katolikowi na tolerancję (wyrozumienie) dla innowierców. Błędem jest przypuszczenie, że nam katolikom nie wolno wysoko cenić przekonania innowierców. Ale tak samo my żądamy, aby wobec naszego przekonania zastosowano tolerancję (wyrozumienie). Dobrze wiemy, że nie Matka Boska, ale jedynie Bóg w niebie spełnia nasze prośby, albo im odmawia, ponieważ wie najlepiej, czy spełnienie naszych prośb przyniosłoby nam korzyść lub niekorzyść. Mimo tego spieszymy do Najśw. Panny Maryi i uciekamy się do niej, ufni w jej moc u Boga. Ja również mam kłopoty i starania i złożyłem je na ołtarzu kaplicy świętej. Wszyscy jesteśmy świadkami tego, co w ciągu wieków osiągnięto za przyczyną Najdostojniejszej Panny Maryi.“

Taki mniej więcej wyraz swej wiary głębokiej złożył przysły król bawarski.

Z tego powodu napadają na niego gazety nowomodnych pogan.

Z życia Piusa X.

W dzień po obchodzie rocznicy (4 sierpnia 1903 r. wybrano Piusa X) wstąpienia na tron Piusa X, rozpoczęły się ferie letnie w Watykanie. Przeważna część kardynałów wyjechała w okolice Rzymu. W otoczeniu Ojca św. pozostali jedynie kardynałowie: Rampolla, Vives y Tuto i Volpe. W ostatnich czasach Papież bardzo często widuje kardynała Rampollę i zasięga jego zdania. Papież i w czasie ferii nie zmienia trybu życia; nieustannie przyjmuje różne osobistości na prywatnem posłuchaniu, tak że nie czuje wakacji. Szwajcarowie, jak zwykle, stoją z halabardami na straży u drzwi bronzowych; na podwórzu i w kruzgankach wi-

dnieżą karabinierzy, a przed mennicą, za Watykanem, pozdrawiają się codziennie posterunki wojska królewskiego i załogi watykańskiej z uprzejmem: „Buon giorno, Collego!” (Dzień dobry, kolego!) Pius IX, aż po rok 1870, udawał się na lato do Castelgandolfo. Leon XIII spędzał ferie w wybudowanej przez siebie willi „Leona”. Pius X przebywa w Watykanie, rzadko zagląda do pięknych ogrodów, a często spaceruje w najbliższej części parku bez żadnego otoczenia, jedynie w towarzystwie sekretarza, z którym zazwyczaj prowadzi ożywioną rozmowę. Kto widywał go, jako patryarchę weneckiego, używającego często w swej łodzi (gondoli) przejażdżki po kanale Wielkim, kto wie, jak lubił swobodę ruchu, ten nie mógł przypuszczać, że Papież prowadzić będzie życie pustelnika (eremity). A jednak tak jest — i gdy ktoś raz wprost napomknął o możliwości wyjścia z Watykanu, zawołał Papież z wielką stanowczością: „Nie opuszczę go żywy, ni umarły!” Żaden z poprzedników Papieża nie prowadził tak skromnego życia — siedm lat pracy, siedm lat modłów! Papież pracuje dzień cały — poza pracą odpczynku szuka w modlitwie. Stół jest równie skromny, jak za Leona XIII, tylko, że ten ostatni jadł zawsze sam, gdy Pius X jada w towarzystwie obu sekretarzy: ks. prałatów Bressani i Pescini. Wcześniej wieczorem udaje się Papież na spoczynek, a sen ma dobry.

Co słyhać w świecie?

SPRAWY KOŚCIELNE.

— Wszechświatowy kongres eucharystyczny odbędzie się w tych dniach w Montreal w Kanadzie. 90 biskupów przyjeżdża na ten zjazd, aby dać razem z wiernymi publiczne świadectwo czci i wiary w obecność Boga w Przenajświętszym Sakramencie. Ojciec św. wysłał delegata w osobie ks. kardynała Vanutelliego. W drodze na kongres eucharystyczny do portu Fatherpoint przybył ks. kardynał Vanutelli i został powitany przez przedstawicieli rządu kanadyjskiego i wybitnych katolików.

— Prześladowanie w Rosyi. Jak donosi „Miński głos“, gubernator Mińska skazał kilka osób za naruszenie wydanych przez siebie przepisów obowiązujących o procesjach katolickich i za odmowę spełnienia żądań władzy co do usunięcia sztandarów polskich przy wjeździe ks. biskupa-sufragana Ciepłaka przez Lachowicze, Swojatyce i Stwołowicze, w powiecie nowogrodzkim. Między innymi skazani: Henryk hr. Zyberk-Plater i ks. Kawecki na 300 rb. każdy; ks. Jarczyn i obywatel ziemski Rydułtowski na 200 rb. każdy z zamianą w razie niezamieszkania na areszt dwumiesięczny, a hrabia Plater na trzy-miesięczny.

AUSTRO-WĘGRY.

— Pomnożenie floty austro-węgierskiej. Nascenca tronu arcyksiążę Franciszek Ferdynand odwiedził barona Alberta Rotszylda w zamku Langau. „Bohemia“ wobec tego donosi, że były to odwiedziny dziękczynne. Baron Rotszyld bowiem jest współwłaścicielem warsztatów budowy okrętów, które na własny koszt budują dla Austro-Węgier olbrzymie statki wojenne. Austro-węgierski parlament dla takiej floty wojennej nie uchwalił jeszcze potrzebnych pieniędzy; delegacje

poszczególnych krajów, tworzących Austro-Węgry, nie zebrały się bowiem jeszcze.

ROSYA.

— W Petersburgu krąży od niejakiego czasu pogłoski o bliskim ustąpieniu generał-gubernatora Królestwa Polskiego Skaffona z dotychczasowego stanowiska. Następcą jego ma zostać nie senator Neuhardt, przeprowadzający rewizję w Królestwie Polskiem — jak dotąd mniemano, — lecz dotychczasowy pomocnik generał-gubernatora warszawskiego Essen, były gubernator piotrkowski. Na stanowisku gubernatora piotrkowskiego dał się pan Essen poznać jako odznaczający się taktem i umiarkowaniem.

— Niesłychanie lichy stosunki panują na kolejach rosyjskich. Kradzieże szerzą się bez końca. Ministeryum w celu zaradzenia masowym kradzieżom towarów, jakie rozpanoszyły się w sposób zastrajający na kolei Mikołajewskiej, wydało rozporządzenie, żeby od wszystkich robotników przeładunkowych, najętych nawet na krótki termin, żądano paszportów i fotografii. Dotychczas zarząd kolei od robotników najętych na parę dni paszportów nie żądał. „N. Wremia“ oświadcza, iż robotnicy, których rewidują przy wyjściu ze składów, nie mogą wynieść tyle towaru, ile ciągle ginie, chociażby paszportów nie posiadali wcale. „Któż więc kradnie — pyta gazeta — kto sprawia to, że giną całe wagony z miedzią, żelazem, owsem? W każdym razie winni nie robotnicy, lecz ci, co załatwiają przyjmowanie i wydawanie ładunków“. Gazeta radzi też, żeby ministeryum zwróciło w tym kierunku swoją uwagę. Jako środek podaje, aby urzędnicy kolejowi utworzyli „artiel“ (spółkę), która będzie odpowiadała za wszystkie towary zagubione, a wtedy kradzieże ustaną, i bez żądania paszportów i fotografii.

RZYM.

— Ojciec św. podobno otrzymał od cesarza Wilhelma II list, wysłany przed kilku tygodniami, kiedy w Berlinie wolnomyślni, nowomodni poganie, rozpoczęli narady swoje. Oświadczyli, że Chrystus Pan nie jest Bogiem. Cesarz Wilhelm II pisał do papieża, że tak on, jak większość narodu wierzy w to, że Chrystus Pan był Bogiem. Tak donosi gazeta francuskich protestantów. Podobno papież ucieszył się bardzo z listu i odpowiedział już cesarzowi. Liberalne gazety niemieckie piszą, że wskutek tego listu katolicka ludność Poznania przyjęła cesarza Wilhelma II przychylnie.

Inne gazety oświadczają, że nic o takim liście nie wiadomo.

HISZPANIA.

— Prezydent ministrów Kanalejas chce przeprowadzić swój program liberalny, mianowicie wobec Kościoła katolickiego i Rzymu. Młody król mu tego nie broni. Wysoki urzędnik dworu królewskiego hrabia Dela Torecilla, dobry katolik, oświadczył, że w październiku r. b. Kanalejas rozpocznie walkę kulturową z całą siłą. Skoro jednak skutek walki poseł (nuncyusz) papieski opuści Madryt, stolicę, wtedy i królowa-matka Marya Krystyna opuści Hiszpanię a ustąpią wszyscy urzędnicy katolicy dworu, wszyscy księża dworscy i t. d.

Lud katolicki stanie w obronie wiary św. przeciw liberalom.

List z Londynu.

Nim zacznę pisać, muszę przesłać Szan. Redakcyi w imieniu wszystkich czytelników w Londynie, pozdrowienie w Bogu. Naszą kochaną gazetę „Prawdę“, którą tu Szan. Redakcyja przysyła, bardzo chętnie czytamy. To też życzymy gorąco rozszerzenia się jej, szczególnie między Polakami na obczyźnie.

Przesyłam Szan. Redakcyi dla kochanych czytelników nieco wiadomości z Londynu.

Nowe żydowskie Jeruzalem w Londynie, bo tu żydzi tak się osiedlili, że niektóre dzielnice są tylko przez nich zamieszkałe i nawet noszą nazwy żydowskie. Żydzi, już sami nie wiedząc, jak korzystać ze swojej wolności, przywłaszczają sobie katolickie dzieci. Widocznie sądzą, że mało jest jeszcze żydów i w ten dziki sposób chcą się rozmnażać!

Taki wypadek zdarzył się z dziećmi Kazimierza Mieniałgi.

Kazimierz Mieniałgo wyjechał z Litwy, z żoną i sześciorgiem dzieci, aby na obczyźnie polepszyć swój los. W drodze zachorowała mu żona, więc musiał zatrzymać się w Królewcu (Prusy). Widząc, że żonie się nie polepsza, umieścił ją w prywatnym domu, a sam z dziećmi chciał wrócić do kraju. Żona jednak prosiła, by troje dzieci zabrał, a troje przy niej zostawił dla wyręki.

I tak się stało.

Wkrótce jednak żona umarła. A, że nieboszczka była z żydów (rodzice jej od dawna mieszkali w Londynie), więc żydzi porwali owe dzieci i przewieźli do Londynu.

Nim mąż dowiedział się o tem, już nie było dzieci.

Wszelkie zabiegi i starania ojca, aby odszukać sieroty — spełzyły na niczem. Dopiero po półtora roku odnaleziono je trafem w Londynie.

Pewna litewska dziewczyna poszła na służbę do owych żydów, co porwali dzieci i dowiedziała się, że to są katolickie sieroty, — że żydzi przepisali je na żydowskie imiona i nazwiska. Uwiadomiła więc o tem ks. proboszcza Małulajtysa, który zarządza litewską parafią w Londynie. Ksiądz zawiadomił o tem konsula rosyjskiego i podał ogłoszenie do gazet litewskich w celu odszukania rodziców. Gdy się o tem nieszczęśliwy ojciec dowiedział, poprosił listownie księdza, aby dzieci odebrał. Nie było to łatwo, ponieważ żydzi żądali na to dokumentów. Przesłano metryki, przyjechał i ojciec — i nic nie pomogło, bo żydzi oświadczyli, że dzieci oddadzą tylko przez sąd i za zezwoleniem rabina.

Więc zawezwano żydów przed sąd, ale sprawa była tak pokręcona, że sąd odłożył termin. Żydzi zaś wnieśli apelacje do sądu wyższego. I ten sąd wreszcie przyznał dzieci nieszczęśliwemu ojcu.

Kazimierz Mieniałgo zamieszkał z dziećmi chwilowo na plebanii, skąd miał wrócić do kraju. Konsul rosyjski uwiadomił go, aby się zatrzymał kil-

ka dni, to mu da darmo okręt do Rygi. Uradowany ojciec chętnie się zatrzymał.

Tymczasem 14 letnia córeczka Mieniałgi wyszła ze służącą ks. proboszcza do miasta po sprawunki. A szły takimi ulicami, które zamieszkuje sami żydzi. Żydzi poznali dziewczynę i rzucili się na nią, a służącej zarzucili worek na głowę i zatkali usta — dziewczynę porwali, że ani śladu po niej nie zostało. Służącą zaś tak pobili, że kilka dni leżała chora. Robiono śledztwo w celu odszukania żydów i sieroty, ale wszystko na próżno — bo nie było świadków. W sądzie napchało się żydostwa, że ani policya nie mogła z nimi poradzić. Adwokaci żydowscy tak sprawę pokręcili, że została odłożona do najwyższego sądu. I tu żydzi wygrali, bo ks. Małulajtys i nieszczęśliwy ojciec nie mieli świadków.

Nie jest to jednak skończone, bo policya szuka do dziś dnia rabusiów-żydów i biednej dziewczynki. Znekany ojciec powrócił z dwojgiem dzieci do kraju — a żydzi nie kontentują się swem oszukaństwem i grożą śmiercią ks. Małulajtysowi i jego służącej. Pisma angielskie gorliwie zajmują się tą sprawą.

Słę serdeczne pozdrowienia wszystkim czytelnikom „Prawdy“. Szczepan Pietraś. Londyn.

Poradnik dla pytających.

Kto pyta — nie błądzi.

Panu Franciszkowi B. w Gawłowie: Wzór na rekurs do c. k. Namiestnictwa w sprawie szynkarzkiej znajdzie Szan. Pan w Nr. 35 naszego pisma.

Panu Kazimierzowi F. w Bienkówce: Bardzo bogatą w dzieła rozmaitej treści, a tanią wypożyczalnią książek jest „Wypożyczalnia i Czytelnia naukowa i beletrystyczna“, Kraków, ul. św. Jana 4.

Panu F. B. w Sch.: Termin jesiennego poboru do wojska w Tarnowie i Rzeszowie zacznie się dnia 20 września.

Panu F. B. w Sch.: Pytanie: Czy syn mój, wzięty do wojska, do kawalerii, może się starać o przeniesienie do infanterii?

Odpowiedź: Jeżeli syn Szan. Pana został powołany do jednorocznej służby wojskowej i służbę tę będzie odbywał na własny koszt, to może się starać o przeniesienie z kawalerii do infanterii; również, jeżeli został powołany do trzyletniej służby wojskowej, może się przenieść do infanterii i w tej sprawie musi się udać do swoich przełożonych, do tak zwanego „raportu“ i tam całą sprawę przedłożyć.

Panu Janowi Sw.: Pytanie: Czy można na własną rękę prowadzić zegarmistrzowstwo i fotografowanie?

Odpowiedź: Zegarmistrzowstwo jest przemysłem rękodzielniczym, potrzeba zatem do jego wykonywania wykazać się uzdolnieniem, praktyką i wyzwoleniem. — Chcąc zaś fotografować, trzeba tylko w Starostwie zgłosić ten przemysł, a Starostwo wyda kartę przemysłową.

Łączmy się. Brać! w towarzystwa rolnicze, handlowe i robotnicze!

PORADNIK LEKARSKI.

J. M. Listki i kwiatki nam przesłane pochodzą z babki bratków i krwawnika; osobno załączone w kopercie z wrotycza pospolitego (tanacetum vulgare). Herbatka z wrotycza wzmacnia żołądek, wygania robaki, usuwa wzdęcie. Dobrze jest zmieszać go $\frac{1}{2}$ na $\frac{1}{2}$ z piołunkiem i pić rano i na noc po szklance. — Zapachu wrotycza nie znoszą owady domowe, jak pchły i pluskwy, stąd dobrze jest powkladać nieco tego zieleń do łóżek. — Bydło wrotycza nie znosi, stąd należy go na pastwiskach tępić.

J. K. Ponieważ Sz. Czytelnik pisze, że z owe-go liszaja robią się rany, więc listownie bez zbadania lekarskiego nic nie poradzimy.

J. K. Jest to katar pęcherza. Kapać się w siano lub gałązkach sosnowych lub robić ciepłe okłady z siana lub naparzenia nad naczyniem z gorącym rumiankiem. Pić czas dłuższy herbatkę z rdestu, świetlika, skrzypu i jałowca.

Chabówka. Na owe krosteczki na twarzy pić herbatkę z bratków i myć twarz mydłem siarkowym (z apteki).

S. W. Aby włosy były długie i bujne, należy dbać o zdrowie całego organizmu i żyć higienicznie. Każdy doświadczył, że nawet nieznaczne dolegliwości, jak ból głowy, niestrawność i t. d. powodują wypadanie włosów. Same środki zewnętrzne nic nie pomogą, jeśli nie wzmocnimy całego ciała; mogą one jedynie służyć do oczyszczenia skóry na głowie z łupieżu, nadmiernego tłuszczu i t. d., a osiągnąć to można bez środków aptecznych, zmywając głowę mydlinami i nakrapiając spirytusem. Homeopaty używa na wzmocnienie włosów silićkę czyli krzem, w wysokim rozcieńczeniu, na wewnątrz, co jest zupełnie zrozumiałe, ponieważ krzem stanowi niejako rusztowanie wszystkich tkanek a w szczególności włosów. Pomimo to medycyna szkolna pierwiastku tego nie stosuje.

Zdrowotność podbiału.

Kto tylko ma rozdęcie płuc, astmę lub dychawicę, a nałóg zmusza go do palenia fajki, niechże kraje do tytoniu liście podbiału, suszone w cieniu, a po pewnym czasie podziękuje nie mnie, ale Bogu, że taką dobroczynną roślinę stworzył. Nawet niepalący może z wielkim pożytkiem sam podbiał palić. Piszący te słowa miał taką duszność, że idąc, musiał co kilkanaście lub kilkadziesiąt kroków stawać, aby zaczerpnąć powietrza, teraz gdy używa podbiału z tytoniem półnapół, może ująć daleko bez odpooczynku. Kto tego spróbuje, po jakimś czasie nawet tytoń bez podbiału wyda mu się zanadto drażniący. Jak woda spirytus, tak podbiał rozpuszcza tabakę i z nim się łączy, bo jest mu pokrewny, jako należący do tej samej rodziny psianek. Od piszącego już niektórzy chłopcy nauczyli się i kraja półnapół podbiału do tabaki, a to im lepiej smakuje i o połowę wydatek zmniejsza. Rozumie się, że taki silacz zatabaczony, co fajkę pali, tabakę gryzie, tabakę sznupie i jeszcze mu mało, taki się nie zgodzi na używanie podbiału.

A. St.

ROZMAITOŚCI.

Kalendarzyk. Niedziela, 11-go września: Prota i Jacka mm., Teodory. — Poniedziałek, 12-go: Walleryana m. i Gwidona w. — Wtorek, 13-go: Filipa, Aleks. i Amata b. w. — Środa, 14-go: Podwyższenie św. Krzyża. — Czwartek, 15-go: Nikodema m. i Emila. — Piątek, 16-go: 7 bol. N. Maryi P., Karmela i Cypryana. — Sobota, 17-go: Piętn. św. Franciszka, Justyna. — Długość dnia: 12 godzin i 56 min. Pierwsza kwadra: 11-go września o godz. 9 wiecz.

* Egzorty niedzielne, świąteczne, rekolekcyjne wyszły świeżo z pod prasy w drukarni „Prawdy“. Są to jasne, praktyczne, opatrzone pięknymi przykładami nauki o wadach, cnotach i obowiązkach dzieci, w wieku szkolnym będących, osobliwie dziewcząt. Dziełko to, wyraźnym drukiem na pięknym papierze odbite, stanowi nie tylko dobry podręcznik dla ks.ks. Katechetów, ale może też oddać wielkie usługi Duchowieństwu parafialnemu, jako też rodzicom, którzy dzieci swe cnotliwie i po katolicku chcą wychować. Całość obejmuje 328 str. zwykłego formatu książkowego i kosztuje broszurowane 4 korony. Najlepiej zamawiać kartką pocztową albo za pośrednictwem naszej drukarni albo wprost u autora pod adresem: Ks. Dr. Władysław Vrana, Kraków, Dominikańska 3.

* Piękny obraz kolorowy, przedstawiający **Matkę Boską Częstochowską w nowej koronie**, przez miłościwie nam panującego papieża Piusa X, łaskawie ofiarowanej ku większej czci Bogarodzicy, otrzyma każdy, który kupi „Kalendarz Prawdy na rok 1911“. Ten obrazek można kazać oprawić a poprosiwszy o poświęcenie, zawiesić na ścianie jako ładną ozdobę katolickiego domu. **Kalendarz Prawdy na rok 1911** już wyszedł w pięknej kolorowej okładce i kosztuje wraz z przesyłką tylko 50 halerzy, jest więc bardzo tani, jeżeli się zważy, że zawiera przeszło 200 stron druku i kilkadziesiąt obrazków większych i mniejszych. Materiał w kalendarzu jest doborowy. Ku nauce i rozrywce, dla starych i młodych, podano wiele rzeczy, które się każdemu podobać będą. Są np. widoki z całej Polski z opisem, dalej obrazek historyczny „Król Łokietek w chacie wieśniaka“, „Prawidła dla młodzieży“, opowieści: „Reginka z Sieciechowa“, „Rzetelność“, „Przykazanie Nowe daje Wam“, „Nieboszczyk“, opis z przyrody: Morze (z obrazkami), z przemysłu: Fabrykacja zapalek, rozmaite ładne i pożyteczne wiersze, z baśni ludowych, rady wychowawcze ks. Piramowicza, przykłady dla życia, artykuł o 300 letnim jubileuszu kościoła Grobu Matki Boskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej. Hymn chrześcijańskich stowarzyszeń: My chcemy Boga (z nutami), żarty, fraszki i zabawki, zadania, przez których rozwiązanie można osiągnąć nagrody, polityczny przegląd całoroczny (z obrazkami), jarmarki itd. itd. Kto prześle przekazem 50 halerzy, otrzyma kalendarz pocztą. Prosimy zamawiać kalendarze zaraz, jak najwcześniej, aby był w domu materiał do czytania na długie wieczory. Adres do nas: „Prawda“, Kraków, ulica Stolarska. Naszych szanownych czytelników i przyjaciół prosimy o usilną agitację za „Kalendarzem Prawdy“.

* Pomnik króla Jagiełły. Redakcja „Prawdy“.

wydała bardzo piękne album pod tytułem: „Pomnik króla Jagielly“, zawierające 7 ślicznych obrazków, które przedstawiają: Widok ogólny pomnika i poszczególne grupy, a nadto opis pomnika i przebieg uroczystości grunwaldzkich w Krakowie. Album to jest bardzo pięknie wykonane a nie drogie, bo kosztuje wraz z przesyłką 1 kor. 20 hal. Każdy tedy, kto chce widzieć jak wygląda pomnik króla Jagielly w Krakowie, niech sobie powyżej wymienioną książkę kupi.

* **W Redakcyi „Prawdy“** nabyć można bardzo piękne a pouczające książeczki: O chowie królików, cena 70 halerzy. Św. Augustyn, cena 60 halerzy. Drogi szczęścia, czyli poradnik dla szukających powodzenia w życiu, cena 60 halerzy. Zbiorek modlitw dla dzieci. Jest to bardzo piękna książeczka do modlenia, cena 40, 60 hal., 1 koronę — stosownie do oprawy. Przy zamówieniach należy przesłać należną kwotę.

* **Zwołanie Sejmu galicyjskiego.** Jak donoszą, Sejm nasz zwołany zostanie na czwartek 22 września b. r. i obradować będzie prawdopodobnie do końca października. Z powodu, że wedle dotychczasowych dyspozycji wykluczonym zdaje się być, aby Sejm mógł się, choćby na krótką sesję, zebrać jeszcze w końcu grudnia br. lub w styczniu p. r., przeto już w czasie tej jesiennej sesji musi załatwić budżet krajowy na rok 1911.

* **Wymarsz na manewry.** Dnia 30 sierpnia wczesnym rankiem opuściła Kraków przy odgłosie muzyki część wojsk garnizonu krakowskiego, wyruszając na manewry. Następnego dnia wyruszyła reszta wojsk. Wielkie manewry cesarskie, które się miały odbyć w środkowej Galicyi koło Przemyśla, jak wiadomo, zostały odwołane; obecnie więc ogranicza się manewry do ćwiczeń w korpusach. Manewry krakowskiego I korpusu rozegrają się na przestrzeni między Wadowicami a Cieszynem na Śląsku. Równocześnie z krakowskimi dywizjami piechoty i obrony krajowej wyruszają wojska garnizonu ołomunieckiego, należące do krakowskiego korpusu. Między obydwoma garnizonami przyjdzie do „walnej bitwy“ prawdopodobnie na granicy Śląska około 13 września. Przedtem będą się odbywały ćwiczenia w pułkach i brygadach. Powrót wojsk przewidziany jest na 15 września. Na czas manewrów każdy pułk pozostawił kilka plutonów żołnierzy dla wykonywania normalnej służby w garnizonie.

* **Pospolite ruszenie.** Magistrat plakatami przypomina obowiązany do służby w pospolitem ruszeniu, przebywającym w powiecie krakowskim, o powinności osobistego meldowania się z paszportem pospolitego ruszenia, lub dokumentem swego oddalenia od wojska, w oddziale V magistratu dnia 14 i 15 października br. między godz. 11 a 12 południe, ewentualnie w razie przeszkody dnia 21 października. Obwieszczenie wylicza wyjątkowe przypadki, w których można się meldować pisemnie. Osoby, należące do pospolitego ruszenia a powinności meldowania się podlegające, które przepisane przedstawienia się (meldunku) nie uskutecznią w czasie właściwym lub całkiem go zamiechają, popełniają przekroczenie i karane będą grzywnami w kwocie od 4 do 200 koron.

* **Nie chciał żyć na świecie.** Dnia 31 sierpnia rano zauważył budnik dozoruący przestrzenie za

cmentarzem żydowskim w Krakowie jakiegoś człowieka leżącego nieruchomo na torach. Gdy budnik chciał nieznajomego siłą usunąć z torów, przyszło do szamotania, w którym jednakże nieznajomy okazał się silniejszym. Budnik widząc zbliżający się pociąg, wstrzymał go, sygnalizując rękami maszyniście niebezpieczeństwo. Zawieszany żołnierz policyjny odprowadził desperata, tak koniecznie pragnącego śmierci, do aresztów policyjnych. Jak się następnie w śledztwie policyjnym wykazało, desperat, 56-letni Julian Szymczyk, pochodzi z Bochni, gdzie jako szewc zarabiał na życie. Teraz jednakże obrzydliwszy sobie życie przez dzieci, które mu wciąż dokuczają, postanowił wreszcie skończyć. Niedoszłego samobójcę zatrzymano w aresztach.

* **Człowiek-zwierzę.** Sawka Pierożek, dozorca domu we Lwowie, pobił tak ciężko kilkuletnie dziecko zamieszkałego tam stolarza Kiliana, że nie można go było przyprowadzić do przytomności i nieprzytomne odwieziono do szpitala. Jak zeznali świadkowie Pierożek z zamiłowaniem znęca się nad dziećmi lokatorów i sąsiadów, wyszukując z łada jakiej drobnotki powodu do napaści na nie. Zdziwczale indywiduum przytrzymano w aresztach policyjnych. Zaznaczyć należy, że Pierożek jest Ukraińcem.

* **Ostrożnie z terpentyną, bo łatwo zapalna.** Marya Barcichowska, dozorczyńni domu we Lwowie, sporządzała na rozpalonej kuchni masę na podłogi z terpentyny i wosku. Wskutek nieostrożności Barcichowskiej terpentyna w baniaku zajęła się a ogień zagrażał kuchni. Mąż Barcichowskiej, aby usunąć niebezpieczeństwo, porwał naczynie z palącą się terpentyną, chcąc je wynieść na podwórze. Wtem baniak wypadł z rąk, a terpentyna rozlała się po podłodze, wzniecając groźny pożar. Na krzyki Barcichowskich zbiegli się domownicy i stłumili ogień, który objął już sprzęty domowe. Płonącą terpentyną poparzyła ciężko 3-letnią córeczkę Barcichowskich Bronisławę, dziecię opatrzyła stacyą ratunkową.

* **Z Ustrzyk Dolnych** piszą nam: Dnia 28 sierpnia b. r. byłem świadkiem łajdactwa tutejszego żyda trafikanta. Uboga wdowa Ślusarczyk, kupiła stempel za 1 kor. do aktu, a za chwilę chciała go oddać, gdyż okazało się, że nie był potrzebny. Żyd kazał sobie zapłacić 10 hal. za wymianę (należy dodać, że stempel był nieuszkodzony). Ileż więc krwi biednego ludu napiją się żydzi? czy i na stemplach mają robić majątki? czy rząd zezwala, aby c. k. znaczkami handlować wedle upodobania?! Tak żydzi mnożą się i panoszą na naszej ojczyźnie, a Pan marszałek Badeni zamiast pomagać ludowi chrześcijańskiemu, wyszukuje watek nędzy żydowskiej, by im dać pole do większych nadużyć. Dobrze byłoby, gdyby z każdego wieceu wysłano protest ludności chrześcijańskiej, aby rząd poznał, że mamy dość swoich uczciwych biedaków, którzy bez kawałka chleba z głodu przymierają. Przecież tym pierwszej należy się pomoc, niż przybyszom z Palestyny! — Dnia 28 bm. odegrało tu Kółko amatorskie dwie komedyjki: „O Józio“ i „Wujaszek całego świata“. Wrażenie przedstawienia dodatnie — po przedstawieniu publiczność bawiła się do rana.

* **Z Jeziorka** donoszą nam: Dnia 28 sierpnia odbyło się tu uroczyste odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki. Pomnik ufundowało dwóch uczniów

lwowskiej szkoły przemysłowej: pp. Starzyński i Hubert. W uroczystości oprócz przedstawicieli lwowskich i stanisławowskich stowarzyszeń, wzięli liczny udział włościanie z okolicznych miasteczek i wsi. Po Mszy św. udano się pod pomnik, gdzie przemawiali pp. Poschinger, Szczepański (włościanin), Bursztyn (delegat Tow. Szkoły ludowej), Więwiński, hr. Dzieduszycki z Jezupola i Kobański (włościanin).

* Z Mokrzyk piszą nam: Dnia 20 sierpnia wyszedł naprzeciw matki 8 letni synek Józef Borowca i do dnia dzisiejszego nie wrócił. Ktoby wpadł na trop zblakanego lub porwanego chłopca, raczy zawiadomić ojca, zamieszkałego w Mokrzykach p. Słotwina.

* Z Kościeliska przy Zakopanem piszą nam: Dnia 28 sierpnia dokonał tu uroczystego poświęcenia kamienia węgielnego pod nową świątynię bożą ks. prałat Krawczyński. W uroczystości, prócz licznych duchowieństwa, wzięli udział okoliczni górale. Do zebranego tłumu przemawiali: ks. prałat Krawczyński, ks. prałat Kaszelewski i ks. prof. dr. A. Bystrzonowski. Z trudem wielkim buduje się ten dom boży, bo pomimo licznych składek duchowieństwa i miejscowej ludności, brak funduszu na plebanję i mieszkanie dla służby kościelnej. Miejscowa ludność żywi jednak nadzieję, że przy poparciu władzy duchownej i energii ludzi dobrej woli, rząd nie uchyli się od pomocy i budowy tak potrzebnej w tej wsi kościoła szczęśliwie doprowadzi do skutku.

* Z Kleczy piszą nam: Szanowna Redakcyo! Minęło dwa lata jak opisałem w „Prawdzie“ poświęcenie kamienia węgielnego, przy zaczęciu budowy kościoła; wiadomo szanownym czytelnikom, iż przed trzema laty spalił się nam doszczętnie kościół drewniany. Parafia, składająca się li tylko z 1 500 dusz, przeraziła się i zatrwożyła w pierwszej chwili tem nieszczęściem; ale dzisiaj niejedyn powiada, że nic złego się nie stało; bo ani za sto lat nie mielibyśmy nowego kościoła i tak pięknego, jak obecnie wystawiony. Podróżni, jadący koleją przez Kleczę, podziwiają jego piękną budowę. Plany wypracował p. dr. Zubrzycki z Krakowa w stylu gotyckim. Kłopotów jakie mieliśmy, przy budowie, nie opisuję, gdyż wszędzie się to zdarza przy budowach; z drugiej strony nadmienić należy, że żadne nieszczęście się nie stało przy budowie, bo Bóg dobry nie dopuścił, bośmy Go w każdą niedzielę gorąco o to błagali. A teraz chciałbym się podzielić z czytelnikami opisem wspaniałej uroczystości, jaką mieliśmy przez dwa dni. Dnia 26 sierpnia b. r. przybył do nas ks. biskup Anatol Nowak o godzinie 4-ej po południu. O zbliżeniu się Jego, dały nam znać salwy z moździerzy; pogoda śliczna sprzyjała, a banderya z kilkudziesięciu koni przepysznie ubranych, towarzyszyła przybywającemu Dostojnikowi. Przy drodze widniała brama z napisem: „Witaj nam Arcypasterzu“, a przy kościele: „Błogosław nam Arcypasterzu“. Tłumy ludności i liczne duchowieństwo zaprowadziły ks. biskupa do kaplicy, zrobionej tymczasowo z wozowni (w której przez trzy lata odprawiało się nabożeństwo). W kaplicy tej złożone zostały św. Relikwie, przywiezione przez ks. Biskupa a przeznaczone do wielkiego ołtarza. Tutaj przed kaplicą wygłosił ks. Biskup przywitalną mowę, zaznaczając, że przywiózł nam szczątki

św. Stanisława biskupa i św. Jozafata biskupa. Następnego dnia już o godzinie trzeciej odprawiały się msze św. do godz. 7-ej. O godz. 7 wyruszyła procesja z kaplicy ku kościołowi, gdzie ks. Biskup blisko przez 4 godziny dokonywał konsekracji nowego kościoła. Po dokonanych ceremoniach o godzinie 11 wyszła solenna suma, którą celebrował ks. Zajac, dziekan Wadowicki, a podniosłe do tej uroczystości kazanie, wygłosił ks. Janicki z Krakowa, dziękując parafii tak szczupłej, że wystawiła taki śliczny kościół. Na drugi dzień udzielił ks. Biskup przeszło 500 wiernym bierzmowania, a sumę celebrował ks. kanonik z Czechowa, Józef Stopa, rodak Kleczeki; kazanie wygłosił sam ks. Biskup, które opisać nie jestem w stanie; z jakim zapalem mówił ten Dostojnik, prawie każdemu iza w oczach się pokazano. Obiecał nam przysłać obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Nadmienić należy, że w pierwszy dzień przyjmował ks. Biskupa u siebie gościnnie obiadem p. Stawiński. Aż się dusza radowała na ten widok! Wszystkie stany zasiadły przy jednym stole: dygnitarze duchowni i świeccy, duchowieństwo, szlachta i włościanie. Na wszystkich twarzach jaśniała radość. Miłością i zgodą moglibyśmy tak zbudować Ojczyznę, jak zbudowaliśmy kościół. Ponieważ się odbywają różne uroczystości grunwaldzkie, niech i ta uroczystość nasza będzie pamiątką grunwaldzką. Dodać tu należy, że tydzień przed tym odprawiła się za staraniem naszego ks. Proboszcza śś. Misya przez księży Redemptorystów z Podgórze. Lud ocknął się z letargu, karczmy stoją pustkami. Czekamy tylko rezultatu, kto otrzyma koncesye: czy żyd, czy katolik, który zamierza urządzić „Gospodę chrześcijańską“, gdzieby można na wspólnej pogadance spędzić wolne chwile od zajęcia. **Czytelnik „Prawdy“.**

* Z Żywca piszą nam: W tych dniach ustąpiło od nas dwu księży: ks. St. Jeż i ks. J. Wojewodziec. Ks. Jeż był katechetą w szkole ludowej; w jednej sutannie sam chodził, a dzieciom, gdy widział, że które obdarło, sprawiał ubranie, a we wolnych chwilach zajmował się niemi, że ani własny ojciec nie miałby tyle cierpliwości i nie poświęcałby się tyle dla swych dzieci. To też gdy ostatnią Mszę św. odprawiał, zeszło się mnóstwo dzieci przed kościołem i wszystkie płakały, jakby najlepszy ich ojciec odchodził. A gdy zaś ks. Wojewodziec, ten sławny kaznodzieja i patriota polski, wyszedł na kazalnice, to miał tyle zawsze słuchaczy, i taka ciżba była w kościele, że się mało ludzie nie podusili. Gdy ten nastal, sprowadził nam gazetę „Prawdę“, która uczy nas tyle dobrego. Ten ksiądz-patriota rozpałił w nas polskiego ducha. Dawniej robotnik nie wiedział może, że jest Polakiem, a teraz, jak jeden, wszyscy czytając ukochaną „Prawdę“, oddechamy po polsku. Wszystkim parafianom jest naprawdę bardzo żal tych czcigodnych kapłanów.

J. O.

* Rzadkie zjawisko na niebie. Z Bobowej piszą nam: Dnia 23 b. m. około godz. 10 wieczorem pojawiła się na zachodnim widnokręgu piękna tęcza żółtego koloru. Tęcza odbijała się w wilgotnych chmurach od tarczy księżyca. Zjawisko trwało ¾ godziny, obserwowane przez gromady ludzi.

* Szkarłatyna w Nowym Sączu przybrała takie rozmiary, że władze wojskowe czuły się zniewolone uwolnić od ćwiczeń powołanych już rezerwi-

stów. Natomiast władze szkolne noszą się z zamiarem rozpoczęcia wpisów i roku szkolnego dopiero od 1 października.

* **Cholerze bronią wstępu do Galicyi.** Pisze pewien podróżny, który w ostatnich dniach przybył do Galicyi: Jechałem z kuzynką z Sandomierza do Nadbrzezia. Na granicy zatrzymano nas i oświadczone, że musimy podać się dezynfekcyi. Dobrze... Idziemy... Obok urzędu cłowego stoi przerażająco brudna miednica, wypełniona jeszcze brudniejszym płynem, wydającym z siebie cikliwą, wstrętną woń potu i, Bóg wie, czego... Wskazują nam tę miednicę, polecając obmyć sobie w niej ręce. „Jakto? w tem tu?...“ „A tak!“ „Ależ to można się jakiejś choroby nabawić...“ „O nie, tu jest karbol, to właśnie dla dezynfekcyi.“ Nie pomogły przedstawienia. Ulegając konieczności, włożyliśmy końce palców w miednicę, starając się o ile możności jak najmniej zamacać je, poczem jak najrychlej wytarliśmy je w chusteczki do nosa, które, oczywiście, natychmiast wyrzuciliśmy. „Jeszcze nogi!“ Dotknęliśmy końcami bucików innego brudnego płynu, znajdującego się w cebrzyku i... byliśmy po „dezynfekcyi“, która kosztowała nas wiele obrzydzenia i dwie chusteczki do nosa. Przy takiej parodii-dezynfekcyi — kończył nasz przyjaciel — cud prawdziwy, jeśli się cholera, dżuma i wszystkie epidemie, jakie istnieją, nie dostaną do kraju.

* **Święto grunwaldzkie** odbyło się w następujących miejscowościach:

Zaborów p. Brzesko. Dnia 28 sierpnia uroczyste święcono rocznicę Grunwaldu w całej naszej parafii. Po sumie ruszyli wspaniały pochód, liczący przeszło dwa tysiące ludzi, pod pamiątkowy krzyż grunwaldzki. Okrasą pochodu była działwa szkolna z Dołęgi, niosąca przesłiczne wieńce ze zbóż i polnego kwiecia. Przy akcji poświęcenia krzyża przemawiał z werwą i zapalem słuchacz filozofii p. Majka, następnie wiejskie chłopię wygłosiło z przejęciem wiersz p. t. „Wytrwamy“, a lud odśpiewał szereg pieśni patryotycznych. Wieczorem odbył się wieczorek: przemawiał na nim prof. Fela, deklamowało piękne wiersze i śpiewano wzniosłe pieśni. Wieczorek zakończyło przedstawienie sztuczki „Pod pruskim pręgiem“. Dodać należy, że przy tej uroczystości, urządzonej staraniem Tow. Szkoły Ludowej, nie mało pracy, czasu i trudu poniósł słuchacz praw p. Stanisław Długowski. Parafianin.

W Urzejowicach (pow. Przeworsk), odbył się dnia 28 z. m. obchód grunwaldzki urządzony staraniem uczniów gimnazjalnych i seminarjum nauczycielskiego. Święto narodowe zaczęło się uroczystą Sumą, a właściwy obchód przypadł dopiero na wieczór. Ks. Budnik rozpoczął wieczorek słowem wstępnym, poczem nastąpił szereg deklamacyi i śpiewów patryotycznych. Z całego wieczorku, prócz przedstawienia „Wozu Drzymały“, granego z zapalem przez młode siły, wyróżniała się przesłiczna rozmowa „Dziadka z wnuczką o hołdzie pruskim“. Młodemu gimnazystom bardzo pomocny był miejscowy „Związek katolicko-społeczny“.

W Przecławiu dnia 14 sierpnia obchodzono rocznicę Grunwaldu nieco odmiennie. Po niesporach uformował się pochód, w którym prócz oko-

licznej ludności, brała udział banderya i Towarzystwo „Sokół“ z Mielca i Radomyśla Wielkiego. Pochód udał się na błonia, gdzie odbyły się wyścigi bandery i zapasy sokole, poczem nastąpiło rozdanie nagród zwycięzcom. Po wyścigach przesłiczne, barwne „Wesele krakowskie“ przy dźwiękach kapeli zjechało do pobliskiego lasu po młodego dębca, wyjęto go z korzeniami i zasadzono na rynku przecławskim. Zaiste ładna to i nowa myśl! Przy zasadzeniu tego żywego pomnika przemawiał ks. proboszcz J. Mleczek, a następnie włościanin Skowron i p. Solak. Wieczorem bawiono się wesolą na brzegach Wisłoki.

Gawłuszowiec. Dnia 24 lipca obchodziła tutejsza parafia uroczystość Grunwaldzka. Wczesnie zrana odegrała po wsiach pobudkę młodzież włościańska. Podczas sumy śpiewała działwa szkolna, a proboszcz ks. Kopyciński wygłosił kazanie na temat, że dopóki chadzała Polska ścieżkami wiary i miłości, dopóty była Panią i monarchią słowiańską. Po południu z trzech stron przyjechała banderya w sto koni i „Wesele krakowskie“ na kilku wozach. Procesya wyszła z kościoła przed statuę Matki Bożej, w której na tablicy napis „Salus Populi Polonici“. Po odśpiewaniu litanii i modłów za ojczyznę, poświęcił proboszcz tablicę z napisem: „Hołd Grunwaldowi parafia Gawłuszowska“, i dał świeżo zasadzony, i zachęcał parafian, by jako dąb, tak i oni rośli w moc, potęgę i miłość Polski, iżby głów swych nie zarzili niemieczyzną lub inną mową, i by duch polski nie zatruł się w chłopach, którzy idą do Prus i Ameryki. Na ową uroczystość przybyli z Sokółów mieleckich, adwokat Lojasiewicz, profesor gimn. Piątkowski, notaryusz Leszczycki, inspektor podatkowy Pajor. Historję Krzyżaków i bitwy pod Grunwaldem opowiedział kierownik szkoły Wojciech Frodyma. Przemawiali także prof. Piątkowski i włościanin Tomasz Bik. Działwa szkolna świątecznie przybrana, brała także czynny udział. Wielu uczniów i uczennic pod przewodnictwem ks. Piotra Maciaszka, deklamowało i śpiewała pieśni patryotyczne. Na zakończenie uroczystości podziękował ks. Kopyciński zebrany. Cała uroczystość odbyła się z wielką okazalnością. Wieczór odegrała młodzież „Zmartwychwstanie“.

* **Ostrożnie z zakupnem nawozów sztucznych.** Największy popyt panuje bezsprzecznie za mączką żuźlową Thomasa, zawierającą drogocenny składnik pokarmowy roślin — kwas fosforowy. Wszystkie nasze role są przeważnie ubogie w ten składnik pożywny, jest to więc objaw nader pocieszający, że użycie tego doskonałego środka nawozowego z każdym dniem wzrasta. Niestety zjawiają się w ostatnich czasach najrozmaitsi handlarze starający się wykorzystać łatwowierność wielu rolników, podają oni n. p., że towar zawiera 14 lub 16% kwasu fosforowego, podczas gdy w rzeczywistości wynosi wartość często tylko 6—8%, a czasami nawet mniej. Koniecznym jest przeto bardzo przy zakupnie mączki żuźlowej Thomasa (tomasyne) żądać gwarancyi wartości kwasu fosforowego. U nas stosuje się przeważnie mączkę żuźlową Thomasa za znakiem gwiazda, o której skuteczności przekonana jest dobrze praktyka rolnicza. Aby jednak otrzymać tomasyne prawdziwą, należy żądać wyraźnie mączki

żuźlowej Thomasa (tomasyny) ze znakiem gwiazda i pilnie baczyć na to, by gwiazda była pięciopromienna. Gwiazda pięciopromienna umieszczona na worku towaru, jest prawnie zastrzeżonym znakiem, chroniącym najlepiej przed zakupnem towaru mało-wartościowego. Mączkę żuźlową Thomasa (tomasynę) ze znakiem gwiazda („Sternmarke“) nabyć można u kupców nawozów sztucznych i spółek rolniczych w miejscu. W razie niemożności otrzymania takowej tamże, wskaże najbliższe składy generalna reprezentacja fabryk fosfatów Thomasa firma Józef Karrach we Lwowie, ulica Kościuszki 1. 18. Na żądanie przesyła ta firma bezpłatnie broszurki pouczające o nawożeniu tomasyną.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

Dycezya krakowska. Instytucję kanoniczną na probostwo w Łapanowie otrzymał ks. Józef Dańkowski, prob. w Harkłowej.

Prezentę na probostwo w Niegowici otrzymał ks. Kazimierz Buzala, wikaryusz przy kościele katedralnym w Krakowie.

Przeniesieni: Ks. Kudłacik Antoni, ekspozyt z Miętustwa, na taką posadę do Ponikwi, ks. Jeż Stanisław z posady wikar. w Żywcu na ekspozyta do Miętustwa, ks. Kruszyński Tadeusz z Bolechowic do Wieliczki, ks. Kostyra Jan z Krzczyna do Żywca, ks. Szymeczko Jan z Wilamowic do Wadowic, ks. Staich Władysław z Jaworzna do Podgórze, ks. Sordyl Franciszek z Podgórze do Krakowa (par. św. Salwatora), ks. Godawa Władysław z Czarnego Dunajca do Rajczy, ks. Wiktor Władysław z Rudawy do Bestwiny, ks. Wojewodziec Jan z Żywca do Myślenic, ks. Putka Józef z Rajczy do Żywca, ks. Juras Stanisław z Marcyporeby do Raby wyżnej, ks. Kotarba Stanisław z Łodygowic do Chochołowa, ks. Chorobik Michał z Chochołowa do Ładygowic, ks. Matysiak Józef z posady wik. w Jordanowie na posadę katechety tamże, ks. Pyclik Franciszek z Nowego Targu do Jordanowa, ks. Szemik Wojciech z Pobiedra do Nowego Targu, ks. Fryc Paweł z Frydrychowic do Barwałdu, ks. Dutka Walenty z Rajczy do Łapanowa, ks. Małysiak Juliusz z Gdowa na posadę katechety tamże, ks. Kluska Stanisław z Choczni na posadę katechety do Andrychowa, ks. Szepieniec Andrzej z Tenczynka na posadę katechety do Krzeszowic, ks. Jacaszek Maciej z posady wikaryusza w Liszkach na posadę katechety tamże, ks. Paszek z Podgórze do Liszek, ks. Wojtusik Michał z Niepołomic do Krakowa przy kościele katedralnym i ks. Wojciech Bylicki do Sidziny ad Jordanów.

Przeznaczeni neopresbyterzy: Ks. Gałuszkiewicz Adam do Bolechowic, ks. Jatnowski Michał do Rajczy, ks. Krzemieniecki Jan do Podgórze, ks. Hohenauer Tadeusz do Niepołomic, ks. Litwin Jan do Rajczy, ks. Mika Wincenty do Tenczynka, ks. Miśkowiec Franciszek do Choczni, ks. Motyka Józef do Krzczyna, ks. Obrubański Aleksander do Lanckorony, ks. Para Jan do Marcyporeby, ks. Pitala Wojciech do Jaworzna, ks. Podmokły Józef do Wieprza, ks. Prochownik Leonard do Czarnego Dunajca, ks. Pytel Władysław do Pobiedra, ks. Sadowski Gustaw do Gdowa, ks. Sławiński Józef do Kościelca, ks. Suchoń Władysław do Nowej Góry, ks. Sznajdrowicz Ferdynand do Rudawy, ks. Van Roy Rudolf

do Wilamowic i ks. Wojciech Krzysica do Rychwałdu.

Uwolnieni od pełnienia obowiązków wikaryusza: Ks. Turchan Narcyz z Zakonu Braci Mniejszych w Wieliczce, ks. Michalik Antoni, Salwatoryanin w Kościelcu i ks. Moskał Michał, Paulin w Wadowicach.

Dycezya przemyska. Instytuowani: Ks. Maksymilian Hajduk, proboszcz w Stobiernej, na probostwo w Świlczy i ks. Franciszek Zawisza, zast. katechety przy c. k. I. gimnazjum w Rzeszowie, na probostwo w Laszkach koło Jarosławia.

Prezentę na probostwo w Głogowie otrzymał ks. Józef Ramocki, prob. w Majdanie sieniawskim.

Dla potrzebujących zarobku.

Biuro pośrednictwa pracy w Cieszanowie poszukuje: 5 parobków do krów; 1 ogrodnika; 1 kucharkę.

Okręgowy Urząd pośrednictwa pracy w Krakowie poszukuje: 1 pisarza gospodarskiego.

Biuro pośrednictwa pracy w Myślenicach poszukuje: 1 leśnego do pilnowania granic, 600 kor. i mieszkanie, 1 stróża dworskiego, adres: Konopkowa, Mogilany.

Biuro pośrednictwa pracy w Nowym Sączu poszukuje: 1 parobka do koni, żonatego, ze starszem dziećmi; 1 ogrodnika, 600 kor. i mieszkanie, opał i koszt podróży; 1 ogrodnika do 2 morgów ogrodu kwiatowego i warzywnego (wypowiedzenie tygodniowe); 1 lokajczyka; 1 kucharkę, 30 kor. miesięcznie; 1 kucharkę, 12 kor. miesięcznie; 1 niańkę, 6 kor. miesięcznie; 2 stróżów, 50 kor., mieszkanie, opał i światło.

Biuro pośrednictwa pracy w Oświęcimiu poszukuje: 2 dziewczyny do gospodarstwa; 1 dziewczynę umiejącą gotować; 1 stelmacha do kowalą; 1 pisarza dworskiego, zarazem gumienego, kawa- 1 ucznia do kowala, malarza i kominiarza.

Biuro pośrednictwa pracy w Sanoku poszukuje: 3 parobków; 5 dziewcząt do gospodarstwa; 1 ogrodniczka poduczonego; 1 lokajczyka; 1 pokojową; 1 praczkę.

Biuro pośrednictwa pracy w Brodach poszukuje: 2 czeladników stolarskich; 2 czeladników szewskich; 2 czeladników introligatorskich; 1 parobek do koni, umiejący pracować w polu; 1 lokaj, 24 kor. miesięcznie, mieszkanie i wikt, adres: Artur Schnell, Stare Brody; 1 ucznia do szewca; 1 ucznia do introligatora; 1 ucznia do elektrotechnika.

Biuro pośrednictwa pracy w Nowym Targu poszukuje: 2 stolarzy budowlanych; 1 kapelusznika; 10 malarzy pokojowych; 1 maszynistę-drukarza.

Biuro pośrednictwa pracy w Kałuszu poszukuje: 1 praczkę do dworu; 1 bonę.

Biuro pośrednictwa pracy w Limanowej poszukuje: 1 kucharkę; 1 służącą do gospodarstwa; 1 chłopca kredensowego; 1 pokojową; 100 wozaków do kopalni węgla na Śląsku pruskim; 25 robotników pomocniczych wiejskich do cegielni parowej i porcelaneryi pod Pesztem.

Krajowe biuro pośrednictwa pracy we Lwowie 1 pisarza dworskiego, zarazem gumienego, kawalera, adres: Zarząd dóbr Tyśmieniczany, p. i kolej.

loco; 1 pastucha do samodzielnego dozoru podoju i karnienia w oborze, adres: jak poz. 10; 3 fornali, wysłużonych kawalerzystów, 30 kor. i wikt, adres: Wanda Jabłońska, Borzów, p. i kolej Bilcze-Wolica; 1 rachmistrza, młodego, inteligentnego, o skromnych wymaganiach, pożądane odpisy świadectw, zgłoszenia nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi, adres: Zarząd dóbr Chodorów, p. i kolej loco; 4 fornali żonaty, ile możliwości z dorosłymi dziećmi do roboty, 70—80 kor., 10—11 centnarów ordynaryi, ogrodu 400 sążni, utrzymanie krowy lub 1—1½ litra mleka, mieszkanie, opał, wyższa ordynarya i więcej mleka dla liczniejszej rodziny, wyższa płaca zależna od kwalifikacyi, adres: Ludwik Romanowski, Niedźwiednia p. Turynka, powiat Żółkiew; 1 podleśniczego lub leśnego, umiejącego czytać, pisać i rachować, musi dużo chodzić i pilnować granic, 600 kor. lub odpowiednia ordynarya i mieszkanie, odpisy świadectw i książka służbowa wymagana, adres: Adam Jordan, Więckowice, p. Wojnicz. 300 robotników w wieku 18—39 lat do kopalni węgla, przyjęcie zależy od uznania robotnika za zdolnego przez lekarza kopalni, wozacy za dniówkę 2 kor. 50 h., w akordzie więcej, górnicy za dniówkę 4 kor., w akordzie więcej, praca akordowa i na dniówkę trwa 8 godzin na zmianę, o 6 rano, 2 popołudniu i 10 wieczór, robotnicy żonaci, mający przy sobie rodziny, otrzymują w kolonii robotniczej mieszkanie składające się z pokoju, kuchni, spiżarki, części strychu i części piwniczki za 10 kor. miesięcznie, a nieżonaci mieszkanie we wspólnej sali w koszarach lub barakach, opał, światło, łóżko z pościelą, gotowanie, zamiatanie i pranie pościeli za 4 kor. lub 3 kor. 20 h. miesięcznie, pracujący ponad 3 miesiące i prowadzący samoistne gospodarstwo otrzymują na własny użytek węgiel po niższej cenie, po roku bezpłatny deputat węgla, adres: Zarząd kopalni węgla kamiennego Brzeszcze, p. i kolej Jawiszowice koło Oświęcimia; 1 kowala umiejącego prowadzić młocarnię parową, naprawiać wszelkie maszyny rolnicze jak żniwiarki, kosiarki i narzędzia rolnicze jak plugi, brony i t. p. i kuć konie, kandydaci mają się zgłaszać zaraz pod adresem: Zarząd dóbr Rudna p. Rzeszów z podaniem swoich warunków, odpisy świadectw nie będą zwracane; 1 kucharka do gotowania, prania i prasowania, 12—14 kor. i więcej i wikt, adres: Ks. Andrzej Obriskow, Malcece, p. i kolej Mszana, powiat Gródek; 1 lokaj, kawaler, do sprzątnięcia 5 pokoi, 14 kor. mies., adres: Helena Wolska p. Zarzecze pod Jarosławiem; 1 lakiernik do wozów i tapicer do powozów, 20 kor. mies. i mieszkanie, robota od 6 rano do 12 i od 1 do 7 wieczór, adres: Peter P. Wagner, Wagenmeister u. Wagenbauer, Banjałuka, Bośnia.

Polskie Towarzystwo Emigracyjne. Kraków, Kolejowa 1, 3 poszukuje: 100 robotników rocznych do Francyi na korzystne warunki w wieku lat 20 do 25. 15 robotników sezonowych na korzystne warunki.

— Ktoby chciał jedno z powyżej wymienionych miejsc zająć, powinien się zgłosić do tych biur, które te miejsca ogłaszają. A kto się zgłasza do Biur pracy, ten niech zawsze napisze: ile ma lat życia, swoje rzemiosło, rok wyzwolenia względnie czas odbytej praktyki.

Kupujecie u swoich!

Odpowiedzi Redakcyi i Administracyi.

Pan Hebda F., Niemcy: doszły.

Pan Cygan Jakób, Wiedeń: mimo najusilniejszych starań, niemogliśmy się wywieźć, gdzie takie książki do nabycia.

Pan Malik Andrzej, Niemcy: za otrzymane pieniądze dziękujemy; wpisaliśmy z tego 10 K. na prenum.

NADEŚLANO.

Dr. Michał Danielak

adwokat krajowy i b. poseł do Rady Państwa

otworzył

318

kancelaryę adwokacką

w Krakowie, Rynek A-B, L. 37.

Nieco o zastosowaniu nawozów sztucznych. Niejednokrotnie chwalamy naszym rolnikom znakomite urodzaje zagranicą z powodu powszechnego użycia nawozów sztucznych. Rzeczywiście tak jest, lecz stwierdzamy, że i u nas coraz więcej używają tych nawozów a najwięcej mączki żużlowej Thomasa. Mączka ta, zwana także tomasową, najodpowiedniejszą jest dla naszej gleby ubogiej w kwas fosforowy. Potrzeba tylko dobrze jej użyć. — Głęboko schowana prawie nie działa a przykłady wskazują, że niepotrzebnie ją potrzeba przykrywać. — Jako najlepszy nawóz na łąki, rozsiewa ją się po łąkach a skutki są zadziwiające. To dowodzi, że dla innych kultur wystarczą jej rozsiał, płytko zaorać a nawet tylko przebronować. Przy jarych zasiewach można zostawić przez zimę na roli, zaś przy oziminach rozsiał ją można także po zasiewie. — Oczywiście skuteczność jej zależy od rodzaju, dobroci i prawdziwości tomasyny. Ponieważ w handlu dużo jest falsyfikatów, dlatego uważać należy na znak gwiazdka pięciopromienna (Sternmarke). — Znaczek taki na worku z tomasyną dowodzi, że mączka jest prawdziwą. Jako prawnie zastrzeżony znak gwarantuje, że mączka zawiera kwas fosforowy. — Takiej tomasyny najwięcej u nas używają i kupić ją można w handlach nawozów sztucznych i w spółkach rolniczych. W razie braku wskaże najbliższe sklady generalna reprezentacya fabryk fosfatów Thomasa firma **Józef Karrach we Lwowie, ul. Kościuski 1. 18.** Na żądanie przysyła ta firma broszurki, pouczające o nawożeniu tomasyną.

Jeżeli szukacie dobrego i pewnego źródła do nabycia przedmiotów użytecznych i podarków różnego rodzaju, to żądajcie natychmiast kartką pocztową bogato ilustrowanego głównego katalogu z 3000 wzorów, który wysyła każdemu gratis i franko o. i k. firma dworska Hanns Konrad, dom wysyłkowy w Brüx (Czechy). — Tenże zawiera największy wybór wszystkich gatunków zegarków, złotych i srebrnych, przedmiotów muzycznych, stalowych i skórzanych wyrobów, rekwizyta do palenia, manufaktury, przedmioty gospodarcze, artykuły toaletowe, broń itd. po najniższych fabrycznych cenach a kupno towarów u wyżej wspomnianej firmy, kilkakrotnie wyszczególnionej medalem o. k. austr. państwowego orła, złotym i srebrnym, najwięcej polecenia godne.

Egzaminowany 575

organista

grający i na skrzypcach, może prowadzić chór, poszukuje posady w miasteczku lub w większej wsi pod adresem: poste restante H. F. 86, Kety.

Winogrona deserowe 557

najdelikat. gatunek codziennie świeżo rwane 5 kg. Kor. 3.50. Brzoskwinie piękne wybierane K. 3.50. Miód pszczelny najdel. gatunek 5kg. puszk. K. 7.50. Róza Altneu — Versez Węgry.

10 koron dziennie!

może każdy w łatwy sposób zarobić. Poślijcie tylko wasze adresy na pocztówce do firmy: Jak. König, Wien, VII/3 Postamt 63.

Do sprzedania!

Fisharmonia amerykańskiej konstrukcyi całym w dobrym stanie, o bardzo przyjemnym głosie, bez ekspresyonu za cenę 130 Kor. Wiadomość: **Fr. Hampel, Kety** poczta w miejscu. 576

5—10 koron dziennie 556

pewnego i ciągłego zarobku w łatwy sposób dla ludzi każdego zawodu. Niechaj posle każdy natychmiast swój adres do firmy „Fama” Wien 104-XVI/2 Postfach 206.

Przy zakupnie towaru prosimy się na naszą gazetę powoływać!

Szwalnia Sióstr Felicyanek

przy ul. Żółkiewskiej 186 we Lwowie.

Szwalnia Sióstr Felicyanek posiada obecnie w największym zapasie

piękne roboty kosielnne:

ręczne hafty, złotem i kolorami, gotowe i na zamówienia; jak ornaty, stufy, sukienki, bursy, alby z niciami szlakami, komże i bielizną kielichową. Chorągwie, sztandary, antypedia i t. p. rzeczy. — Ceny bardzo umiarkowane. 288

Kto jeszcze nie zamówił u mnie

DACHÓWKI

palonej niech się spieszy!

Oiesielski, Kraków,

ulica Garncarska 14. Telefon 1079.

Pod sień cziminy najlepszy i najskuteczniejszy nawóz fosforowy.

Mączka żuźłowa Thomasa

z znakiem „gwiazda“

Baczność! Strzeżcie się licznych mniej wartościowych naśladownictw i falsyfikatów. Tylko cytrатовo rozpuszczalny kwas fosforowy w mączce żuźłowej Thomasa rozpuszcza się w glebie. Kupujcie więc tylko z gwarancją cytrатовo rozpuszczalnego kwasu fosforowego. Najpewniejszą rękoię przed sfalszowaniami i mniej wartościowemi naśladownictwami, daję kupno tomasyny ze znakiem „Gwiazda“

Generalny reprezentant dla Galicyi i Bukowiny

Józef Karrach. Lwów, Kołosuski 18.
Cenniki i broszurki darmo i oplatnie.

KAWALER

polak lat 26 robotnik fabryczny, na dość dobrem stanowisku, ożeni się z panną z przedmieścia, lub z wiejską dziewczyną lat 16-23 pochodzącą z zachodniej Galicyi wychowaną religijnie polką-patryotką która lubi porządek domowy i lubi zajmować się czytaniem. Łaskawe zgłoszenia nadsyłać: Alfa poste restante Boryslaw.

ZBIOREK MODLITW

**** dla dzieci szkolnych. ****

Najpiękniejsza i najlepsza pod względem doboru modlitw książeczka do nabożeństwa dla młodzieży szkolnej. Format dogodny, oprawa mocna a cena przystępna, mianowicie Nr. 00 (płótno, brzeg czerwony lub marmurowy) K. 0,40. Nr. 0 (płótno, brzeg złoty) K. 0,60. Nr. 2 (skórka, brzeg czerwony lub marmur.) K. 0,80. Nr. 5 (skórka, brzeg złoty) K. 1.

Już ³³⁶ nigdy

nie zamienię mego mydła od czasu jak używam **Bergmanna** mydła mleczno-łiowego z konikiem od firmy **Bergmanna i Sp. z Tet-schen** u. Łabą, ponieważ mydło to jest najskuteczniejszem na piegi z wszystkich mydeł medycyonalnych, jakoteż do pielegnowania pięknej, gładkiej i delikatnej cery. Po 80 hal. do nabycia we wszystkich aptekach, drogeriach i składach perfum itp.

3 letnia pisemna gwarancya! Bez konkurencyi w tej jakości! Tylko K. 3.40

kosztuje prawdziwy szwajcarski zegarek Remontoir „Syst. Roskopf-Patent“ o silnym anodowym werku, metalowym cyferblacie w niklowem okryciu, 36 godz. idący wraz z łańcuszkiem. 1 szt. Kor. 3.40. 2 szt. Kor. 6.50. Nadto dostarczamy zegarek Remontoir 36 godz. idący wspaniale złocony, ładząco do 14 kar. złota podobny, pięknie grawirowany wraz z łańcuszkiem za K. 5.60. Niema ryzyka! Zmiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Wysyła za zaliczką.

H. Wojas, Kraków
Fach poczt. 83/5.

Okręgowy urząd pośrednictwa pracy

w Krakowie,
ulica Jabłonowska 1. 19.
Telefon No. 741.

Wszelką służbę domową i gospodarczą, ofycjalistów i robotników kwalifikow.

Pośrednictwo dla poszukujących pracy jest bezpłatnem. pracodawcy natomiast uiszczają drobną opłatę.

Zgłaszać należy się nastnie w godzinach urzędowych pomiędzy 9. a 1-szą z rana i 3 a 4-tą po południu w dni powszednie, w niedzielę i święta od 10-11 godz. z rana, oraz pisemnie. Odpisów świadectw nie wraca się. 485

Maszyny

do

wyrobu dachówek, Maszyny

do

wyrobu cegieł cement. Farbe

395 Oliwę Cement

za gotówkę i na spłaty ratami dostarcza

H. Artl, Kraków,
ul. Retoryka 1.

Cenniki wysyła się darmo.

Ignacy Cypres
Kraków, ul. Floryańska 19.

Sprzedaje towary po nadzwyczajnie tanich cenach. Amerykański elektr. ztoły Remontoir kieszonkowy z marką systemu Roskopf, 36 godzin idący wraz z pięknym łańcuszkiem K. 3,90, trzy sztuki K. 11,00, sześć sztuk K. 20,00. Srebrny Roskopf o trzech kopertach, bardzo silny K. 12,00. Stałowy damski Remontoir K. 7,80. Budzik najlepszy K. 3,00. Łańcuszki srebrne od K. 2,00. Zegarki damskie złote od K. 20,00. Bogato ilustrowane cenniki na żądanie darmo i oplatnie. 551

Wiem

że płótna i wyroby bawełniane kupuje się najlepiej jedynie tylko w tkalni

braci (Brüder) Krejcar
w Dobrucehka 9203 Czechy.

Wzory cudownie pięknych barchanów i flaneli, jakoteż płóciennych i bawełnianych tworów, darmo i oplatnie. Proszę spróbować i zamówić 6 bielnym prześcieradł bez szwu 150x20 cm. wielkich K. 13,60.

== Wyprawy ślubne. ==

Miód

gęsto-płynny, patoka, kuracyczny, lipcowy, najlepszy 5 kg. puszka, K. 6,20.

MIÓD STOŁOWY do picia 4 litr gąsiorek, K. 5,30.

Wysyła za zaliczką: **J. M. Farba, Podhajce 36. 546.** Wysyłam też wosk pszczelny.

Pracownia i dom ekspedycyjny wyrobów tkackich

pod opieką „Najświętszej Rodziny“

Józefa Jórasza

w **Korczynie** obok Krośna (Galicya)

poleca Szanownej P. T. Publiczności słynne w świecie

plótna korczyńskie

czysto lniane, pojedynczej i podwójnej szerokości na koszule, prześcieradła bez szwu; bieliznę stołową, dymy, drelichy, chusteczki do nosa. Ręczniki, ściereki, szare-plótna i pół-bielone. Również: Kamgarny, Szewioty, Cajgi, Plótna bawełniane, Płóciénka kolorowe, Flanele, Batysty, Satyny, Kłoty, Barchany, Sukna, Sukienka, Lodeny, Kapy na łóżka, Kołdry, Koce, Derki na konie, Chodniki i t. p. wyroby tkackie. Cniki i próbki, możliwie z oceną na żądanie darmo i franko.

Najlepsze w Czechach źródło nabycia!

Tanie pierze!

S. Benisch

1 kg. szarego, dobrze dartego 2 k. lepszego 2.40 kor. prima półbiałe 2.80 k., białe 4 k., białe puszyste 5.10 k., 1 kg. wymienitego, śnieżno białego dartego 6.40 18 k., 1 kg duńskiego (puszek) szare 6 i 7 k., białe delikatne 10 k., najdelikatniejszy puszek wylęgowy 12 k.

Przy odbiorze 5 kg. franko.

Gotowe pierzyny z nankinu o cienkich nitkach, czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego, 1 pierzyna 180 cm. długości, 116 cm szerokości, wraz z jasnymi, każdy 80 cm. długości, 58 cm. szerokości, napęt-niony świeżem, szarem, bardzo puszystem pierzem 16 k., półduńskie 20 k., duńskie 24 k., poszczególne pierzyny 10 k., 12 k., 14 k., 16 k., jasni 3 k., 3.50 k., 4 k. — Roz-syła się za pobraniem od 12 kor. franko. Wymiana lub zwrot dopuszczalne. Szczegółowy cennik gratis i franko. S. BENISCH w Deschenitz Nr. 104. Böhmerwald.

Wysze zbiory — większe dochody tylko

przez racjonalne nawożenie 512

40% solą potasową.

Jeneralny Reprezentant dla Galicyi i Bukowiny

Józef Karrach, Lwów, ul. Kościuszki 18.

Cenniki i broszurki darmo i oplatnie!

W każdym polskim domu

powinien się znaleźć

Tryptyk Grunwaldzki

śliczny potrójny obraz kolorowy (wykonany 16 kolorami) składający się z 3 części przedstawiających: 1) Chrzest Litwy, 2) Chwilę przed bitwą pod Grunwaldem, kiedy królowi Jagielle, stojącemu na czele wojsk polskich, Krzyżacy przynoszą dwa miecze niby na to, by miał się czem bronić. 3) Pogrzeb Wielkiego Mistrza Krzyżaków. Ten wspaniały obraz kosztuje już z przesyłką pocztową tylko 4 koron (za poprzedniem nadesłaniem należności lub za zaliczką.) 527

Zamówienia nadsyłać pod adresem:

Zygmunt Wałaszek, Kraków, ul. św. Jana 16. Artystyczny zakład fotograficzny.

Lyra-Rowery.

Najlepszego uznania fabrykat. Niedosięgniętej jakości i wyposażenia. Premiowane złotym medalem z 2 letnią gwarancją podług cennika.

Części do rowerów i artykuły sportowe. Zegary, broń, muzyki, maszyny do szycia, statowe i skórzane towary luksusowe.

Wyborny materiał czystej roboty, bardzo lekki bieg są zaletą Lyra-Rowerów.

Otrzymać takowe można wolno od cła przez Austriackie Filie.

Najniższe ceny.

Zastępcy poszukiwani.

C. k. Pocztmistrz M. Junger w St. donosi: Pański fabrykat powszechnie się podoba. Prawdziwie podziwiać się musi, że fabryka taki solidnie zbudowany, wszystk m wymaganom nowożytnym odpowiadający, lekko biegnący kołowio za rzec zwyciężcie niską cenę w świat targowy dostarczyć może

Lyra-Fahrrad-Werke Herman Klassen i Prenzlau, Postfach Nr. 285.

Żądać proszę bezpl. przysłania mojego wspaniał. katalogu.

Firma istnieje od roku 1882.

Plótna czeskie każdej szerokości, dymki, drelichy, ręczniki, sziffony, szertyngi, plótna kolorowe, sefry na koszule, perkalie, kretony, barchany oraz towary wełniane, bieliznę stołową, damską i męską, chusteczki do nosa, skarpet i t. d. poleca jak najtaniej w wielkim wyborze firma chrześcijańska. Ceny bardzo niskie i stałe. 245

Franciszek Parisek, Kraków, Sławkowska 13.

Wapno azotowe

uzyskane z azotu powietrza jest najlepszym i najtańszym nawozem azotowym.

Józef Karrach, Lwów, Kościuszki 18. Cenniki i broszurki darmo i oplatnie.

C. k. rząd.
upoważ. **BIURO dla wszelkich spraw WOJSKOWYCH**
em. c. i k. kapitana audytora (sędziego wojskowy) 310
Józefa Martusiewicza w Krakowie ul. Zwierzyniecka l. 25.

Tanie i ozdobne ogrodzenia

Siatki

druciane

Maszynowe

surowe lub
cynkowa-
ne — do
ogrodzeń
kościółów,
domów,

wil, ogrodów, parków, grobów, itp. bardzo praktyczne i tanie, siatki sześciokątne cynkowane, do ogrodzeń kurników, królikarni placów do gry „Lawn-Tennis“, łąk, lasów i t. p.

Druty kolczaste i taśmy cynkowane.

Liny druciane do promów, meble mosiężne i żelazne, materace druciane, rafy do szutru i piasku, sita, iskierniki do kominów fabrycznych,

blachy dziurkowane i prasowane

poleca po cenach fabrycznych

Akc. Tow. HUTTER & SCHRANTZ w Wiedniu.

Cenniki i kosztorysy wysyła darmo i opłatnie zastępstwo dla Galicyi firma 453

D. KURZMANN, Kraków, Mostowa 10. Telet. 861.

Ojciec Zadżumionych. Cena do po- łowy zmniejszona!

Najpiękniejszy utwór Juliusza Słowackiego. Objaśnienie do utworu i życiorys poety napisał Ks. Biskup Bandurski. — Ozdobiony 9 kolorowymi obrazkami w prześlizycznej oprawie płóciennej. —

Cena 3 Kor. (Cena księg. 4 Kor.).

Prawdziwe **Schichta Mydło**
z marką „Jeleń“

orasowane jest tak:

Słowna fabryka **Jerzy Schicht T. A.**
firmy

znajduje się w **Russig, w Czechach.**

Fabryki filialne istnieją w Wiedniu, w Mor.
Ostrawie i w Rinnelsheim w Czechach.

Jest to wyłącznie austriackie przedsiębiorstwo, pracujące wyłącznie austriackim kapitałem i właścicielami są austriacy.

Szkolne i koncertowe skrzypce

Tylko najlepsze wyroby, wykonane bez zarzutu.

Szkolne skrzypce bez smyczka K. 4.80, 5.50, 6.00, 7.60, 8.60, 11.00, 12.50.

Koncertowe skrzypce po Kor. 14.00, 17.00, 20.50, 24.00.

Orkiestrowe skrzypce głośnie po Kor. 28.00, 32.00, 40.00.

Smyczek do skrzypców po Kor. 0.80, 1.00, 1.40, 2.00, 2.40, 3.80 i wyżej.

Pudło na skrzypce po Kor. 3.50, 4.50, 5.70, 6.50, 7.00, 9.50, 10.50.

Cytry, ręczne i ustne harmoniki, gitary, okaryny, klarnety, dęte instrumenta, gramofony i t. d. w najbogatszym wyborze.

Żadne ryzyko! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Przesyła za zaliczką lub po nadesłaniu gotówki

HANNS KONRAD,

c. k. dostawca dworu w BRUX, Nr. 528 (Czechy.)

Bogato ilustrowany główny katalog z przeszło 3000 wzorami na żądanie gratis i franko. 561

Najlepszym i pod gwarancją nieszkodliwym środkiem do prania jest

Waschall.

Pierze się bez namydlenia i bez tarcia. Próby wszędzie darmo.

The Waschall Manufacturing Co, Birmingham.

Zastępstwo dla Galicyi: **Kraków, Rynek A-B.**

Do zawierania **ubezpieczeń** na wypadek śmierci, dożycie, renty i posagi dla dzieci nadaje się najbardziej

„Allianz“

Akcyjne towarzystwo ubezpieczeń na życie i renty we Wiedniu.

Nader niskie premie! Taryfy z udziałem w zysku!

!!Ubezpieczenie ludowe premiami tygodniowymi!!

Ubezpieczony do końca r. 1908 kapitał Kor. 110 335 801.12. — Wypłacony do końca lipca 1909 kapitał za wypadki śmierci

== **9443258** koron. ==

Prospekty wysyła i wszelkich informacjami udziela

„Allianz“ filia w Krakowie,
ulica Floryańska 10.

Zdolni i energiczni agenci zawsze znajdą umieszczenie za wysokim wynagrodzeniem.

Generalna Reprezentacja przemysłu techniczno-budowlanego

JAN GODZICKI, KRAKOW

ulica Senacka 1. 7.

dostarcza jako wyłączne zastępstwo na Galicyę

591

Fabryki dachówek spadkob. śp. Fr. Górniaka w Sibicy koło Cieszyna.

Dachówkę jakoś powszechnie uznaną za najlepszą, wyrabianą z glinki nieprzepuszczalnej, dobrze wypalanej, która jako taka przewyższa dobrocią wszystkie inne dachówki silnie wchłaniające wodę.

Poleca również i dostarcza ogrodzenia siatkowe, drut kolezasty, wszelkie materiały budowlane, jako to: cement, wapno hydrauliczne, płyty izolacyjne do pokrycia fundamentów, papę czarną oraz srebrzystą niewymagającą terowania, rury kamionkowe, taczki, tragacze i t. p.

Urządzenia i maszyny do wyrobu dachówki cementowej falcowanej i gładkiej, dającej się układać w różnokolorowe piękne desenie, — **formy** do wyrobu schodów betonowych, rur kanałowych i klozetowych, rur do ocembrowania studziń, żłobów cementowych dla bydła, — **maszyny** do wyrobu posadzki cementowej w różnych kolorach i deseniach oraz płyt chodnikowych — sprzedaje po cenach wyjątkowo niskich, pod bardzo dogodnymi warunkami spłaty dla nabywców-właścicieli, zasługujących na kredyt.

Zapytania i zamówienia wystarczy przesłać kartką korespondencyjną pod adresem: **Jan Godzicki w Krakowie.** — Cenniki wysyła się natychmiast bezpłatnie za darmo.

Garnitur do golenia

No. 8730

562

w pięknie politurowanem drewnianym pudełku

20 cm. długiem 15 $\frac{1}{4}$ cm. szerok. 6 cm. wysokiem. zamykalnem, z zwierciadłem do przestawiania, zawiera wszystkie przedmioty do golenia:

Brzytwa No. 8701, z czarną polewowaną rączką $\frac{3}{8}$ szeroka, i $\frac{1}{4}$ wklęsło szlifowana, gotowa do użycia ze stali à la Solingen.

Dobry rzemień do ostrzenia.

Pudełeczko masy do ostrzenia.

Pudełeczko mydła antyseptycznego do golenia.

Nikiłowaną golarke.

Pędzel z nikiłową rączką.

Kompletny pierwszej jakości
:: :: tylko Kor. 5 tylko :: ::

Tenże garnitur, lecz brzytwa z ochroną dla niewprawnych (skaleczenie wykluczone) z objaśnieniem K. 5,60.

No. 8781 $\frac{1}{2}$. Bardzo elegancki garnitur zawiera zamiast brzytwy, aparat bezpieczeństwa do golenia „KORONA“ dla niewprawnych bardzo do polecenia Kor. 6,00.

Wymiana dozwolona albo zwrot pieniędzy. Przesyła za żaliczką lub po nadesłaniu gotówki.

C. k. dostawca dworu

Hanns Konrad, Dom wysyłkowy w Brüx
Nr. 529, (Czechy).

Główny katalog z przeszło 3000 wzorami wysyła się na żądanie każdemu gratis i franko.

Ważna wiadomość

dla
księgarń i handli obrazów

Zakład artyst. graficzny

F. K. Ziółkowskiego & Sp.

w PLESZEWIE, (Pleschen — Posen)

wykonuje i poleca:

472

Obrazy narodowe i historyczne
oraz **obrazy religijne, oleodruki.**

Wielki wybór. Ceny bardzo tanie.

Bogato ilustrowane katalogi wysyłamy na żądanie za nadesłaniem 20 hal. w markach pocztowych.

Wszelkie nasze wydawnictwa obrazowe ma również na składzie Redakcja „PRAWDA“ w Krakowie, ulica Stolarska 6.

Półtora miliona Koron

placimy co roku obcym fabrykantom za te bibułki cygaretowe. Kaza nam palić bibułki przezroczyste, ludzkość, że są cienkie a więc dobre. To nieprawda! Tylko bibułka nieprzezroczysta, bez sztucznej a szkodliwej zaprawy może być w paleniu smaczną

Wszystkim palącym kręcone papierosy, polecam najnowszy mój wyrób **Bibułek cygaretowych:**

POBUDKA

Bibułka moja nie jest sztucznie zaprawiana, więc niechaj nikt nie zraża się tem, że nie jest przezroczystą. — W paleniu za to — jest bardzo przyjemną, a dym posiada chłodny i niegryzący.

POBUDKA w opakowaniu patentowem 4 hal.

„ w opasce . . . . . 6 hal.

Żądajcie próbek, które chętnie darmo i bezpłatnie wysyłam.

Fabryka tułek i bibulek cygaretowych

Mr W. Bełdowski

Starowiślna 26 **Kraków,** Starowiślna 26.

W trafikach odrzucajcie obce wyroby a żądajcie naszych.

„WISŁA”

558

Ludowe Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń przeniosło z dniem 1-go września 1910 r. swe biura z Krakowa do Lwowa które się znajdują obecnie we Lwowie, ulica **Wałowa 14.**

Generalna Agencja dla Krakowa i okolicy jest w **Krakowie,** ulica Reformacka 3, parter.

„SAPOMENTHOL-MATULI”

najidealniejszy środek przeciw

Sapomenthol jest od lat wielu stosowany w szpitalach publicznych i domach prywatnych, a tysiące lekarzy uznało ten środek za doskonały! —

Wystżegać się bezwarłocnościowych falsyfikatów!

**ATAKOM PEDAGRYCZNYM, Ischias
REUMATYZMOWI MIĘSNI
REUMATYZMOWI STAWOW
NERWOBOLOM I BOLOM KRZYZOW
MIGRENIE, KLUCIU W BOKACH
OBRZMIENIOM, PORAZENIOM**

wedle poleceń lekarskich.

„Gdzie inne środki terapeutyczne nie odnoszą skutku — tam Sapomenthol jest niezbędnym! — Tak orzekli najwybitniejsi lekarze i pisma lekarskie.

86

Sprzedaż jedynie w słoikach po cenie 1.40 i 5 K. — Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach! Główny skład wysyłkowy i fabryka: **Eug. Matula w Radomyślu Wielkim.** — Po nadesłaniu 1.85 koron wysyła się próbny słoik — opłatnie polecony.

Największy dom exportowy

S. Pelz

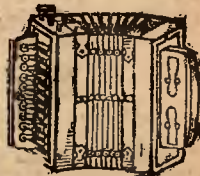
Kraków, św. Gertrudy nr. 28

zalożony w 1873 roku

poleca

męskie ankr. remontolę

z portretem Kościuszki, Mickiewicza, z godłem polskim, z obrazami świętyńi dobrze idący na mienutę wyregulowany, **K. 3.90, Harmonika z 8 klawiszami pięknie wykonana Kor. 2.90**

w dużym formacie z 10 klawiszami i 2 rejestrami i klawisze z perłowej masy **K. 9.60.** Na żądanie wysyłam darmo i opłatnie katalog ilustrowany zegarów, wyrobów jubilerskich, chrześkiego srebra, oraz towarów mazyycznych i t. d.

Strzelby!

**Jeannotówki od K. 26.—
Dubeltówki „ 35.—
Florberty „ 8.50
Bewolwery „ 5.—
Pistolety „ 2.—**

Naprawy tanio. Cenniki ilustrowane darmo i opłatnie

Franciszek Dusek fabryka broni, Opoćno a. d. Staatsbahn, Czechoy Nr. 149

Ja finna Csillag

z moimi 185 centymetrów długimi olbrzymimi włosami Loreley, dostałam je po 14 miesięcznym użyciu przezemnie wynalezionej pomady. Uznano ją za jedyny środek przeciw wypadaniu włosów, wzmożeniu wzrostu tychże, wzmocnieniu skóry owłosionej, wywołuje u Panów pełny silny zarost brody i użycza już po krótkim użyciu tak włosom na głowie jakoteż na brodzie naturalnego połysku i obfitości i chroni przed przedwczesną siwizną aż do najpóźniejszego wieku. Żaden inny środek nie posiada tyle materji odżywczej dla włosów co pomada Csillag, która zupełnie słusznie zdobyła sobie światową sławę, gdyż Panie i Panowie już po użyciu pierwszego słoika pomady osiągają najlepszy skutek, ponieważż już po kilku dniach włosy nie wypadają a nowe rosną.

Cena słoika 2 K, 4 K, 6 K, i 10 K. Pocztove przesyłki codziennie po nadesłaniu należytości, albo za zaliczką na cały świat z mojej fabryki, dokąd nadysłać zamówienia.

Anna Csillag, Wien I, Kohlmarkt II.

Na raty

najnowszej konstrukcyi, ulepszone **Singera** maszyny do szycia, haftu i do wszelkiego przemysłu, z fabryk światowej sławy, poleca pierwszorzędną, znana z rzetelności firma:

R. Pawłowski

w Krakowie, Rynek 18,

dostawca wielu Stowarzyszeń zarobkowych związku urzędników państwowych i centrali zakupu dla oficerów i urzędników.

— Cenulki z historyą maszyn darmo i opłatnie. —

UWAGA!

Według poświadczenia c. i k. austr.-węg. konsulatu firma Singer Co. posiada swoje fabryki w Wittenbergu, pruskiej prowincyi Brandenburg, zaś kierownictwo handlowe w Hamburgu. Jest to więc firma niemiecka, którą „Straż Polska“ do bojkotu zaliczyła.

Marka ochronna: „Kotwica“

Liniment. Capsici comp.,

zastąpienie

Kotwicznego Pain-Expelleru

jest powszechnie znane jako wysmienite, bóle uśmierzające i odciągające nacieranie w zaziębieniach itd.; do nabycia we wszystkich prawie aptekach po cenie 80 hal., K 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego wszędzie ulubionego środka domowego trzeba przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „Kotwica“, wtenczas jesteśmy pewni, że otrzymaliśmy preparat oryginalny.

Apteka Dr. Richtera pod „Złotym Lwem” w Pradze, ulica Elżbiety No. 5 nowy.

NIEPOKALANA.

Prześliczne album pamiątkowe dla uczczenia Jubileuszu Najśw. Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, zawierające 8 wspaniałych obrazków, oprawione bardzo gustownie w płótno. — Cena tylko 2 kor. — Przy odbiorze przynajmniej 5 egzempl. 10% opustu.

Ulecz pijaństwo

zanim pijanica przekroczy prawo.

Ratuj go, zanim alkohol nie zniszczy jego zdrowia, chęci do pracy i majątku; zanim śmierć nie uczyni ratunku zbyt późnym.

Coom jest surogatem dla alkoholu i sprawia, że pijanica uczuwa wstręt do napojów alkoholowych.

Coom jest zupełnie nieszkodliwy i działa tak skutecznie, że nawet nałogowi pijacy więcej już do nałogu swego nie powracają.

Coom jest najnowsze, co wiedza i nauka pod tym względem wytworzyły; takowy uratował już tysiące ludzi od nędzy i ruiny.

Coom jest łatwo rozpuszczalnym wytworem tak, że np. gospodyni domu może go dać mężowi swemu w napoju porannym a on tego bynajmniej nie zauważy. Najczęściej odnośny człowiek nie może pojąc dlaczego odrazu znieść nie może alkoholu i ma iema, że nadużył się tego przyczyną, tak jak często uczuwa się wstręt do potrawy, którą się zbyt często spożywa.

Coom powinien każdy ojciec dawać swemu synowi studentowi, zanim tenże przepadnie w egzaminie, bo chociażby i on nawet jeszcze nie podlegał namiętności pijaństwa, jednakże alkohol osłabia jego umysł. Wogóle powinien każdy, kto nie posiada dość silnej woli, aby powstrzymać się od używania spirytuali zażywać dawkę **Coom**. Takowe jest zupełnie nieszkodliwy. Używający alkoholu zachowuje

przez to swe zdrowie i oszczędza dużo pieniędzy, które wydałby na wino, piwo, wódkę lub likiery.

Preparat **Coom** kosztuje 10 koron i zostanie wysłany po nadesłaniu pieniędzy albo za zaliczka pocztową przez

Coom Institut — Kopenhaga 304 F. — Dania.

== Na listy należy nalepić znaczek 25 hal. na karty pocztowe 10 hal. ==

„Singera“
66

najnowsza i najdosko-
nalsza maszyna do
szycia.

„Singera“
maszyny

nabyć można li w na-
szych składach. ==

Singer & Co. Towarzystwo
akcyjne maszyn do szycia

Kraków, ul. Szpitalna l. 40 naprzeciw
Teatru miejskiego.

DZIEJE POLSKI,

wydawnictwo przepiękne, na kosztownym papierze, ozdobione kilkuset obrazkami, w bardzo pięknej oprawie, zawierające około 400 stron. Cena bardzo niska, tylko 4 korony w pięknej oprawie, z przesyłką 4 korony 20 hal. Przepiękne to dzieło winno znajdować się w domu każdego Polaka.

Zamawiać należy w Administracji „Prawdy“, Kraków, ul. Stolarska l. 6 za poprzednim nadesłaniem należności, gdyż inaczej nie wysyła się.

F. Pamm

Kraków, Zielona 2

Wyłączna wysprzedaż

kieszonkowych zegarków **Herkules** władnej oprowie z dobrze idącym 24 godzin werkiem ze sekundową wskazówką w nocy świecący Kor. 3,50.
Harmonika z 8 klawiszami pięknie wykonana k. 2,90

w dużym formacie z 10

klawiszami

i 2 rejestrami

kor. 7, z 3

rejestrami

klawiszami z

perłowej ma-

sy k. 9,60. Na żądanie wysyłam

darńo i opłatnie katalog in-

ustrów, zegarów, zegarków, wy-

robów jubilerskich, o-

bińsk. srebra, przy-

borów narzędzi zegarmistrzowskich

towarów muzycznych.

Darmo 567

i opłacony otrzyma każdy mój główny katalog z przeszło 3000 wzorami przedmiotów do użytku i podarków rozmaitych, który wysyłam natychmiast na żądanie:

c. i k. dostawca dworu
Konrad
Brux, (Czechy).

Elektromotorowa fabryka
wyróbów masarskich

Andrzeja Różyckiego

Kraków, Sławkowska 22,
poleca

specjalne kiełbasy krajane, siekane, poledwicowe i wiejskie

po cenach konkurencyjnych.

Dla sklepów znaczny odpust.

Zamówienia za pobraniem

odwrotnie. 542

::: Wkładki na książeczki :::
4% do 4 1/2% zależnie od umowy

:: Wkładki na rachunek bieżący :::
4% do 4 1/2% zależnie od umowy

Telefon:
LICZBA 1170.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORITELŮ

Adres telegraficzna:
„SPOROBANKA“

Centralny Bank czeskich Kas oszczędności. Filia w Krakowie Rynek główny l. 42. Linia A-B.

Godziny urzędowe od godz.
8 rano do 2 po południu.

WADYA i KAUCYE.

Wszelkie inne interesa handlowe w ramach statutu.